

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/36

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/13376

Karar No. 2025/815

Tarihi: 23.01.2025

- TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN ART ETKİSİ
- ÜCRET ZAMMININ ART ETKİ KAPSAMINA GİRMEDİĞİ
- TEMERRÜT
- FAİZ BAŞLANGICININ TEMERRÜDE DÜŞÜRÜLMEMESİ HALİNDE ARABULUCULUK SON TUTANAK TARİHİNDEN İTİBAREN FAİZ UYGULANACAĞI

ÖZETİ: Toplu iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra, kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçiler için toplu iş sözleşmesinin iş sözleşmesini ilgilendiren hükümlerinin, yenisi yürürlüğe girene kadar devam edeceğine ilişkin 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 36. maddesindeki kural, toplu iş sözleşmesinin art etkisi olarak ifade edilir. Toplu iş sözleşmesinin art etkisi nedeniyle iş sözleşmesi hükmü olarak sadece parasal karşılığı olan alacaklardan (giyim yardımı, gıda yardımı, yemek yardımı, ikramiye, ilave tediye vs. gibi) yararlanılması mümkün olup ücret zammı art etki kapsamında değildir.

Dava konusu alacaklar bakımından, toplu iş sözleşmelerinde belirli ve kesin bir vade öngörülmemiştir. Bu durumda anılan alacaklara işverenin temerrüde düştüğü tarihten itibaren faiz yürütülmelidir.

Dairemizin yerleşik uygulaması uyarınca, işçi muaccel alacaklarını tek tek belirtmek kaydıyla ihtarname ile işvereni temerrüde düşürebilir. Söz konusu

ihtarnamede alacak miktarlarının belirtilmesi gerekmez. Dava tarihinden önce yürütülen arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma yapılamadığına dair düzenlenen son tutanak bu bağlamda değerlendirildiğinde dava konusu alacakların dava tarihinden önce arabuluculuk aracılığıyla talep edilmesi karşısında davalı işverenin arabuluculuk son tutanak tarihi itibarıyla temerrüde düşmüşünün kabulü gerekmektedir. Bu sonuç davalı işverenin usulüne uygun davet edilmesine rağmen arabuluculuk görüşmelerine katılmadığı durumlarda da geçerlidir.

Dolayısıyla Mahkemece hüküm altına alınan fark alacaklara, daha önce temerrüdün gerçekleştiği ispat edilemediğinden, arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalıdır.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin Erzurum Palandöken Belediye Başkanlığında işçi olarak çalışmakta iken bazı belediyelerin kapatılması ve ihtiyaç fazlası personelin diğer kurumlara devredilmesine dair düzenlemeler ile 2010 yılında davalı Sağlık Bakanlığına devredildiğini, Belediyede çalıştığı dönemde Hizmet-İş Sendikasına üye olduğunu, Sağlık Bakanlığı nezdinde çalışmaya başladıktan sonra Sağlık-İş Sendikasına üye olduğunu, Sendikanın imzaladığı toplu iş sözleşmesinin davacıya uygulanmaması, hatalı uygulanması veya usule aykırı düzenlenen protokol ile yevmiyelerin düşürülmesi sonucunda Bakanlığa devredilirken ücretlerinin düşük gösterildiğini, davacının devir tarihindeki yevmiyesinin tespiti ile devirden sonra Bakanlıkla Sağlık- İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi uygulanmak suretiyle yevmiyesinin hesaplanması gerektiğini ileri sürerek ücret farkı, ikramiye, ilave tediye ve hizmet zammı alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; taleplerin zamanaşımına uğradığını, açılan davanın husumet yönünden reddi gerektiğini, davalı Bakanlığa devir tarihinden önce doğmuş olan alacaklardan dolayı müvekkili Bakanlığın sorumlu

tutulamayacağını, davacının alacaklarının nakil tarihindeki ücretleri üzerinden ödendiğini, herhangi bir alacağının bulunmadığını, faiz talebini kabul etmediklerini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 17.11.2020 ve 10.05.2022 tarihli kararlarının Bölge Adliye Mahkemesince kaldırılarak davanın yeniden görülmesi için dosyanın gönderilmesi üzerine dosyadaki eksiklikler tamamlanarak farklı bir bilirkişiden alınan rapor neticesinde verilen İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının Palandöken Belediyesinde çalıştığı dönemde Hizmet İş Sendikasına, Sağlık Bakanlığında devri sonrasında ise Sağlık- İş Sendikasına üye olduğu, sendika üyelik tarihleri gözetildiğinde Belediyenin taraf olduğu tüm toplu iş sözleşmelerinden ve 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (5747 sayılı Kanun) hükümleri uyarınca Sağlık Bakanlığında geçişi sonrasında üye olduğu tarihten itibaren Sağlık İş Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmelerinden yararlanabildiğinin anlaşıldığı, davacının davalı Bakanlığa geçiş yaptığı tarih ile sendikaya üyelik tarihi arasındaki döneme ilişkin alacaklarının ise zamanaşımına uğramış olduğu, Palandöken Belediyesi (Yenişehir) ile Hizmet İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmelerinin ücrete ilişkin hükümleri ile davalı Sağlık Bakanlığı ile Sağlık İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmelerinin ücrete ilişkin hükümleri gözetilerek yapılan belirlemeler ile zamanaşımı def'i, arabuluculuk son tutanak tarihi dikkate alınarak hesaplama yapılan, davacıya ödenmesi gereken ücret, ikramiye, hizmet zammı ve ilave tedavi alacaklarının tespit edildiği 24.11.2023 tarihli bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davacının davalı Bakanlığa nakil bildiriminde belirtilen ücrete göre ödemelerin yapıldığını, bu tutarın üstünde ödeme yapılmasının mümkün olmadığını, davacının bu taleplerinin devirden önce çalıştığı dava dışı Palandöken Belediyesine yönelmesi gerektiğini,

2. Devirle gelen işçilerin devir tarihinden önce doğmuş alacaklarından devralan Kurumun sorumlu tutulamayacağını,

3. Alacak davasının nakil tarihinden 9 yıl sonra açılmış olduğu gözetilerek talep edilen ücret alacaklarının zamanaşımına uğradığının gözetilmemesinin hatalı olduğunu,

4. Davacının sendika üyelik tarihinin, üyeliğinin devam edip etmediğinin, üye olmadığı dönemlerin dava konusu dışında kaldığının dikkate alınması gerektiğini,

5. Hükmedilen faiz türü ve başlangıç tarihlerinin de kabulünün mümkün olmadığı ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesini istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 5747 sayılı Kanun kapsamında davalı Bakanlığa nakil olan davacı bakımından uygulanması gereken toplu iş sözleşmesi hükümlerinden kaynaklı ücretinin tespiti ile talep edilen fark ücret, fark hizmet zammı, fark akdi ikramiye ile fark ilave tediye alacaklarının bulunup bulunmadığına ve hesaplanmasına ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Toplu iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra, kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçiler için toplu iş sözleşmesinin iş sözleşmesini ilgilendiren hükümlerinin, yenisi yürürlüğe girene kadar devam edeceğine ilişkin 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 36. maddesindeki kural, toplu iş sözleşmesinin art etkisi olarak ifade edilir. Toplu iş sözleşmesinin art etkisi nedeniyle iş sözleşmesi hükmü olarak sadece parasal karşılığı olan alacaklardan (giyim yardımı, gıda yardımı, yemek yardımı, ikramiye, ilave tediye vs. gibi) yararlanılması mümkün olup ücret zammı art etki kapsamında değildir.

Somut uyuşmazlıkta talep konusu olan ve davalı Sağlık Bakanlığı ile Sağlık-İş Sendikası arasında imzalanan 01.01.2017-31.12.2018 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra Öz Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası ile 10.08.2020 tarihinde imzalanan 01.01.2019-31.12.2020 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Arabulucuya başvuru tarihi itibarıyla 10.08.2020 imza tarihli toplu iş sözleşmesi henüz imzalanmadığından, bu toplu iş sözleşmesinden doğacak alacaklar bakımından muacceliyet gerçekleşmemiştir. Diğer yandan sona eren toplu iş sözleşmesinin art etkisi kapsamında ücret zammı talep edilemeyeceğinden, bundan kaynaklanan fark alacaklara yönelik talebin reddi gerekir.

Açıklanan sebeplerle hükme esas olan bilirkişi raporunda, davacının 31.12.2018 tarihindeki ücretine %6,69 oranında enflasyon farkı da uygulanmak suretiyle 01.01.2019-14.05.2019 tarihleri arasındaki dönem yönünden alacaklarının hesaplanarak hüküm altına alınması hatalı olmuştur.

3. Mahkemece hüküm altına alınmış fark ücret alacaklarına bilirkişi raporunda belirtilen temerrüt tarihlerinden itibaren bankalarca mevduata uygulanan en yüksek banka mevduat faizi işletilmesine karar verilmiştir. Söz konusu bilirkişi raporunda

hesaplanan her bir alacak kalemi için temerrüt tarihi olarak her ayın farklı bir günü ödeme günü olarak belirtilmiştir.

Dava konusu alacaklar bakımından, toplu iş sözleşmelerinde belirli ve kesin bir vade öngörülmemiştir. Bu durumda anılan alacaklara işverenin temerrüde düştüğü tarihten itibaren faiz yürütülmelidir.

Dairemizin yerleşik uygulaması uyarınca, işçi muaccel alacaklarını tek tek belirtmek kaydıyla ihtarname ile işvereni temerrüde düşürebilir. Söz konusu ihtarnamede alacak miktarlarının belirtilmesi gerekmez. Dava tarihinden önce yürütülen arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma yapılmadığına dair düzenlenen son tutanak bu bağlamda değerlendirildiğinde dava konusu alacakların dava tarihinden önce arabuluculuk aracılığıyla talep edilmesi karşısında davalı işverenin arabuluculuk son tutanak tarihi itibarıyla temerrüde düştüğünün kabulü gerekmektedir. Bu sonuç davalı işverenin usulüne uygun davet edilmesine rağmen arabuluculuk görüşmelerine katılmadığı durumlarda da geçerlidir.

Dolayısıyla Mahkemece hüküm altına alınan fark alacaklara, daha önce temerrüdün gerçekleştiği ispat edilemediğinden, arabuluculuk son tutanak tarihinden itibaren faiz işletilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi hatalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

23.01.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.